

בסירת דייגים רעועה, הסערה המנפצת את סירתם אל סלעי נברון, מיבצעם הרומטי בטפסם על צוק סלע תלול בגובה של 300 מטר — אלה הן תמונות שבוצעו בשלבי מות. אולם תומפסון דאג להדגיש, בחיתוך ובהימנעות מכתונות מהפרזה, כי אלה הם פרטים חסרי ערך. את הגבורה הוא חיפש לא במיבצעים אלא באנשים עצמם. ששת הגברים האמיצים, אליהם נוספות עוד שתי נשים באי עצמו — שנועדו לתשלום המס לצופי הקולנוע המחפשים רומנים בסרטי מלחמה — הם טיפוסים שלא נוצרו במיקשה אחת.

● פרנקלין (אנתוני קהיל), המפקד ה־אנגלי של היחידה, הוא אדם שהסכנה היא לחם חוקו ועם זאת הוא מוסרי ונאמן בעימקי בשעת הנחיתה והטיפוס על הצוק, כנסה להתאבד כדי לא הכשיל את המיבצע.

● מאלורי (גרנורי פק) הוא מטפס־הרים לשעבר — יש אומרים שזהו מטפס־הרים הנוודע הילארי — אנגלי קרמוג ובעל שיקול־דעת, המוכן להקריב את חברו הטוב למען הצלחת המיבצע ואף להרוג את האשה שאהב אם יש צורך בכך.

● אנדראה (אנתוני קהיל), גנרל יחני בן כרתים, שמשפחתו הושמדה עלידי הנאצים והמודריך עלידי תאחזקס נוראה. ● מילר (דויד ניבן), פרופסור לכימיה לשעבר, ומומחה לחבלה, ציני ובעל רוח הומור, המעדיף את המוסר האנושי על פני כל חישוב מלחמתי אחר.

● בראון (סנטלי בייקר), רוצח מקצועי שלהם במלחמת ספרד, המתגלה כרוגשן מתחת לקליפתו העבה.

סרטים

אודיסאה אודרנית

תותחי נברון (מוגרבי, תליאביב; ארצות־הברית) הם שני תותחי ראדאר עני־קיים של הצבא הגרמני, שהיו מוצבים באי היחיד הקטן נברון, אשר בים האיניאי, לא רחוק מחופי תורכיה. בשנת 1943 קיבלו שני תותחים אלה חשיבות מכרעת לגבי מהלך המלחמה.

היה זה בעת שהגרמנים כבשו את יוון ואייה, ובעלות־הברית הצליחו להזניק מעי־מד רק בכריתים ובאי קרוס, שליד החוף התורכי. באי האחרון נשאר 2000 חיילים בריטיים מכותרים, אולם בעלות־הברית לא יכלו להרשות לעצמן כניעת חיילים אלה, שכן הגרמנים עמדו אז בעיצומה של הפגנת־כוח, שנועדה לצרף לצידה את תורי־כיה הנייטרלית.

התוכנית היתה לחלק את החיילים המכור־תרים, אולם שני תותחי נברון — שהוצבו בתוך מערה טבעית בצוק תלול — מנעו כל גישה אל קירוס.

הדרך היחידה לחילוץ החיילים היתה לשחק את שתי מפלצות הפלדה, אך כל הנסיונות לעשות זאת עלו בתוהו. נשארה רק דרך אחת — לשגר לאי קבוצת חבלנים, שבשיתוף פעולה עם המחתרת היחנית במקום יהדורו עד לתותחים ויפוצצום.

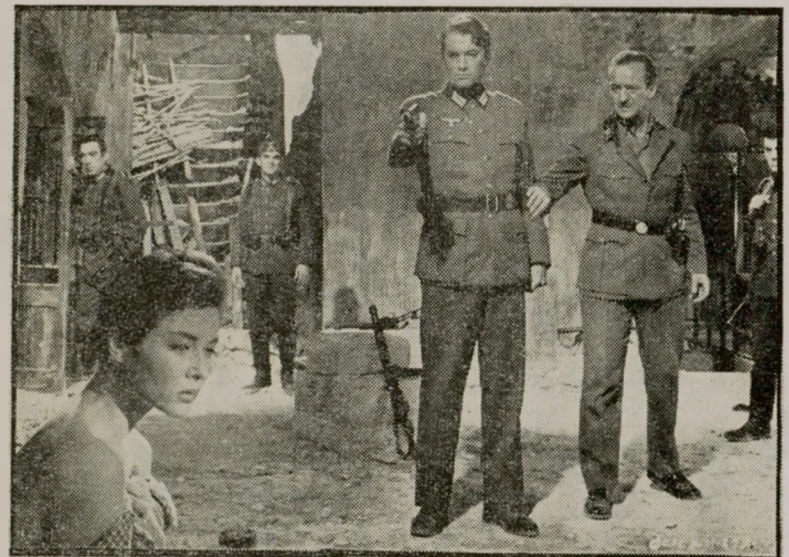
אלסטיר (הטיירת יוליסס) מקלין בנה על מצב עובדתי זה את אחד מסיפורי המלחמה המרתקים והמותחים ביותר. בספרו את סיפוריה של יחידת הקומנדו שיצאה לבצע משימה נועזת זו, התעלה מקלין מעל ל־

PHOCÉE נוסה

CIE FRANCAISE DE NAVIGATION

ההפלגות הבאות: 15.10 לוונציה, 24.10 לקפריסין ומרסייל, 11.11 לפיראוס, גינואה ומרסייל

ניבן ופק ב, תותחי נברון" איזהו גיבור? ההורג את אהובתו

● ספדימוס (גימס דארן), בן האי נברון שחונן באמריקה, המוצא במלחמה פורקן ליצר ההרס והרצח, המפעם מתחת לפני התינוק שלו.

אומץ מור סבר, משימת השישיה נעי־שית מסובכת אחרי שמתכרר שהגרמנים יודעים עליהם, נמצאים בעקבותיהם ואף תופסים אותם. אולם הדביקות במשימה מנצחת כל מכשול.

הסרט הינו תשובת ניפלאה של צילומים מסעירים ומישחק משובח, הוא עומד בשורה אחת עם הנשר על הנהר קוארי. אלא שלערי־מת הגבורה שבסבל המוצנת שם, הוא מציג את הגבורה שבאומץ.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי־הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם: ● **צ'קדי תהיה** (אלנבי, תליאביב) — דוקרוב אנושי בין שני קולווליס סקרי־טיים, בסרט מעמיק ומ־שלם. אלק גינס, ג'ון־מילס.

● **רומנוף והז'וריי** (הוד, תליאביב) — סאטירה פוליטית מבריקה ומשעשעת, על־המאבק הבינושי, פיטר יוסטינוב במלוא־גודלתו כתסריטאי, במאי ושחקן.

● **מי אתה מר פורג'** (ארמון־דויד, תליאביב) — סיפור ריגול מרתק על־מרגל סובייטי המרגל ביאפן, מוסחה כמ־רגל גרמני. סגנון מקורי של אייב ציאמפי.

סיפורת המלחמה המקובלת, יצר אפוס גדוש היד של גבורה, שהפך למעין אודיסאה מודרנית. זוהי הסיבה שתותחי נברון, כיצירה ספרותית, הפך לרבי־מכר בין סיפורי־מלחמה העולם השני.

בני אלים נגד מפלצות, כדי לתרגם את יצירתו של מקלין לשפת הקולנוע היה דרוש מאמץ עצום.

הקושי האמיתי היה ביצירת הרוח המיו־זרת של העלילה, זו שהפכה אותה מסיפור־מלחמה רגיל לאפוס. שכן כבר נראו על־הבד סיפורי מלחמה מסעירים יותר, טרא־גיים יותר ועמוקים יותר. ואילו תותחי־נברון הוא שיר הלל לגבורה האנושית הי־מתגלה באנשים רגילים, בעלי חולשות־י־פחדים מקובלים. זהו סיפורם של אנשים אמיצים, שבלחץ התנאים הופכים לבני־אלים מאגדות יוון הקדומות, הלוחמים במפלצות־שרק כוחות אל־אנושיים מסוגלים להכריען.

רוצה־רגשן ותינוק־רוצה, הכמאי האנגלי לי (עד ראיה) תומפסון הצליח להי־עלות רוח זו על גבי גלילי סרטו. שני־נתיבים עזרו לו בכך: צוות מצויין — אולי המובחר ביותר שאפשר למצוא — ויכולת ההבחנה האישית שלו, שעזרה לו לדלג בריפרוף על גילויי גבורה חיצוניים ואפקטיביים, ולהציג בכל יפעם דחקה את הפרטים הקטנים העושים את הגיבור. כל החלק הראשון של הסרט, שהוא אולי המסעיר והמרתק ביותר מבחינה חזותית, מוגש בחתף, לצורך הקדמה בלבד. מסעם של ששת גיבורי האודיסאה המודרנית

אתגר

דור־השבועון לאיש החושב המערכת מזריעה בזה על נכונותה לשלוח מרצים

לחוגי בית

שייערכו ביוזמת הקוראים. לצורך זה ייענו להזמנות חברי־המערכת —

אורי אבנרי נתן ילין־מור ד"ר יעקב ירדור בועז עברון בנימין עמרי

כל קבוצה של 25 קוראים ויותר, המבקשת לערוך חוגי־בית בבית אחד מהם, מתבקשת להודיע על כך למערכת, ת.ד. 3006, תליאביב, לפחות שלושה שבועות מראש, לציין את שם המרצה הרצוי לה ואת הנושא המבוקש, וכן לצרף המחאה בסך 50 ל"י לקרן "אתגר".

דמי חתימה על "אתגר": לשנה 10 ל"י, לחצי שנה 5.50 ל"י

אנחנו רוצים לחיות!

בחדשם את הניסויים הגרעיניים, גזרו עלינו ראשי־הגושים דין מות.

הניסויים חודשו תוך התעלמות מוחלטת מדעת־הקהל ומיצר הקיום האנושי.

כל ניסוי וניסוי מביא למותם של 20.000 אנשים נוספים!

אנו פונים בזה, לכל מי שרצון החיים שבו גובר על אדישותו, לפנות לחיבת דואר 505, ירושלים, ולהעמיד את עצמו לשרות התנועה.

ועד התנועה לאיסור הניסויים הגרעיניים